
IRODALMI MÚZEUM

EGY BARÁTSÁG DOKUMENTUMAI

N É M E T H F E R E N C

Csuka Zoltán és Todor Manojlović barátsága valamikor az 1920-as években kezdődött, azt követően, hogy Csuka Magyarországról Jugoszláviába emigrált, s nem szakadt meg hosszú évtizedeken át, még akkor sem, amikor visszatért Pestre, majd Érdligetre.

Műfordítónk viszonylag korán, még az 1920-as években megismerkedett Todor Manojlović költészetével, amelynek szebb darabjait magyarra ültette át a *Bácsmezei Napló* részére. 1930-ban, Újvidéken az ő fordításában jelent meg Manojlović *Centrifugális táncosa*, s ez volt egyben első, komolyabb műfordítói munkája.

A nagybecskereki Manojlović-hagyatékban, amelyet az ottani Történelmi Levéltár őriz, öt Csuka-levél található, amelyeket 1963 februárja és 1968 szeptembere között intézett becskereki barátjához. Ezekből adunk most közre néhány érdekesebb részletet.

ИСТОРИЧНИ АРХИВ
СПРИБАНИИ

Dragi moj Tedora!

Ha misztikus telepítőfábulán nem is hiszek, azt azonban hiszem, hogy vannak a léleknek rezdülései, amelyek addig ismeretlen hullámhosszokon eltalálnak a másik emberig, sőt szerst. Tegnap este hallgattam meg Képeszi Károlinak a Kisdéli Főigazgatószág vesztőjének előadását, amely a "Magyar irodalom külföldön" címen hangzott el, s mert a hóvihár idő előtt megszakasztott, huzakékelődtem a tanácsomat az előléptet levélben írtam meg neki. A levél végén megemlítettem, hogy már a tegnap esti előadás előtt megint felhívtam Kéry Lászlónak, a Pen Klub főtáborának figyelmét régi emlékeimre, hogy Tőged meg kell hívni Pestre a Kisdéli barátság tanszabályozást ismét hívni fel erre Képeszi figyelmét, mert aktualitásnak tartja a dolgot. Nos, levelemből nyomatékosan felhívtam Képeszi figyelmét, hogy a meghívást nem halasztgatjuk tovább.

A levél délután elment a én mon, este felé kaptam meg a Magyar Szó vasárnap számát, amelyben Fehér Ferenc közli Rólad szóló cikkét, illetve interjúját. Így tudtam meg, hogy most vagy nyolcven éves, amilyen mindennek elöl "szinte sajból gratulálok, ezzel a szívvel kíváncsággal, hogy jó egészségekben még sokat alkoss és hamarosan Budapesten találkozhassunk a cikket egyébként - utólag - holnap délutánt expressz küldöm Képeszinak. Beszéltem a meghívás most már hamarosan meglesz a mire az idő megengedi. Te is jöhetsz, hogy rögtön tárgyalni előadásodat írt Budapestre megvárhatom. S akkor talán a Centrifugális táncosost is teljes egészében bemutatathatjuk.

Az én szemem illet, én most is sokat és nagy kedvvel dolgozom, főlegleg Krleša a kir. honvéd novelláit fordítom. Jugo-szláv irodalomtörtéset is elkészült, most nagy nyomdába és a nyár közepére megjelenik; rólad is szólunk benne. A jugo-szláv líra antológiája is nyomdában van, s kötetben megjelenik a legújabb verseket is én fordítottam. /Kérek is a stílusát a szabványt./

Ha sikerül, az idén nyáron egy-két hónapra újból Jugoszláviába utazom, s természetesen ott is találkozni fogunk. Ezúttal nagy vágyom a Tejváros a belvidéki kötetektől állítom össze a belvidéki a 16-20-évtől kezdve mindházig; a kötet végén a fordító utószóba a huszas és tizenhárom évesek írt belvidéki verseit. /Apropos, emlékezem, amikor a Pen kongresszus idején együtt előadtunk a Dubrovnik a kötetben./

Tedorom, egyelőre emyit akartam közölni a most már biztosan hiszem, hogy a meghívást az ízei és elején benne vagy maradj megkapod. Én legelőször is mindent el fogok követni, hogy a régi tervet végre-valahára nyélbe üsdük.

Köszönettel és szeretettel Tőged pedig a régi,

szíves barátsággal
Budaörs

Budaörs, 1963 Febr. 5

